

Силабус на вибірккову навчальну дисципліну

«Конституційне судочинство»

Рівень вищої освіти – *другий (магістерський)*;

Галузь знань – *08 Право*;

Спеціальність *081 «Право»*;

Освітньо-професійна програма «Право»;

Кількість кредитів – 4;

Компонент освітньої програми: *вибіркковий*;

Мова викладання: *українська*.

Викладач: **Савчин Михайло Васильович**, доктор юридичних наук, професор кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права, e-mail: michaelsavchyn7@gmail.com

Опис дисципліни

1. Актуальність курсу.

Навчальна дисципліна «Конституційне судочинство» є важливою складовою для викладання студентам другого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності «Право», адже конституційна реальність безпосередньо впливає на гарантування та забезпечення прав і свобод особи, функціонування держави й суспільства. Її зміна в позаконституційний спосіб (вихід органу державної влади за межі конституційно визначених повноважень, застосування неконституційного закону або застосування закону таким чином, що не відповідає Конституції України), свідчить про наявність проблеми, яка потребує розв'язання, зокрема засобами конституційної юрисдикції. Конституційний Суд України за своїм конституційним статусом є органом, який покликаний попереджати, застерігати й розв'язувати відповідні проблеми, у процесі та за наслідком чого, як правило, з'ясовується та формулюється зміст відповідного конституційного регулювання, норм-принципів, «духу» Основного Закону України, завдяки чому відбувається їх новелізація.

Вивчення даної дисципліни дає можливість студенту: розуміти взаємозв'язок принципів верховенства права, правової держави та конституційної юстиції; знати особливості вітчизняної моделі конституційної юстиції: її переваги і недоліки; бути обізнаним в особливостях правового статусу Конституційного Суду України, суддів Конституційного Суду України; знати правові засади конституційного судочинства та його основні стадії; знати особливості розгляду конституційних скарг; вміти формулювати юридичні конструкції у суворій відповідності до Конституції України; вміти робити аналіз поточного законодавства у світлі конституційних принципів; робити критичний аналіз законодавства, практики застосування Конституції і законів України виходячи із верховенства невід'ємних та невідчужуваних прав і свобод індивіда; вміти застосовувати засоби тлумачення Конституції та інших нормативно-правових актів; визначати критерії конституційності нормативно-правових актів; вміти складати проекти конституційних подань, конституційних звернень,

конституційних скарг, юридичних висновків у справах.

2. Мета та основні завдання дисципліни.

Мета навчальної дисципліни – формування системи наукових знань про правове регулювання статусу і повноважень Конституційного Суду України, вивчення підходів до інтерпретації положень Конституції України і поточного законодавства (в розрізі різних галузей права) в узгодженому з Конституцією України ключі, вироблення основних умінь і навичок застосування конституційного процедурного законодавства, активізація аналітичної діяльності студентів, проведення науково-дослідницької роботи, а також практичних навичок діяльності правника.

Завдання:

- формування системи теоретичних знань про інститут конституційного судочинства, його змістовне наповнення;
- опанування інструментарієм конституційного судочинства, базовими категоріями провадження у Конституційному Суді України;
- визначення актуальних проблем застосування юридичних позицій Конституційного Суду України та напрямів сучасних наукових досліджень цього інституту; - аналіз і дослідження прикладних проблем перегляду судових рішень за виключними обставинами в разі встановлення конституційності (неконституційності закону (його окремого положення), застосованого судом в справі особи; відшкодування шкоди, завданої законом, що визнаний неконституційним;
- наведення характеристики юридичних позицій Конституційного Суду України в розрізі окремих сфер правового регулювання і галузей права;
- розвиток навичок і умінь застосування конституційної скарги, інших форм звернення до Конституційного Суду України, а також процесуальних документів в сфері конституційного судочинства.

3. Проблематика, яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни.

Конституційна юстиція та конституціоналізм. Основні сучасні моделі конституційної юстиції. Конституційна юстиція та правовий захист Конституції України. Організація Конституційного Суду України. Юрисдикція (компетенція) Конституційного Суду України. Предмет розгляду та принципи конституційного судочинства. Поняття та основні стадії конституційного судочинства. Особливості провадження по конституційним скаргам. Правова природа правових актів Конституційного Суду України.

4. Після опанування курсу студент повинен бути знати і вміти:

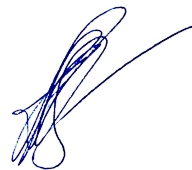
- Збирати необхідну інформацію з різних джерел, аналізувати і оцінювати її.
- Виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.
- Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах для повного та всебічного встановлення необхідних обставин.
- Виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

- Знати і розуміти сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.
- Здійснювати пошук та аналіз новітньої інформації у сфері правоохоронної діяльності, мати навички саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності, вивчення та використання передового досвіду у сфері правоохоронної діяльності.

5. Література:

1. Конституція України. Прийнята на 5-й сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13 липня 2017 року № 2136-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text>
3. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23 лютого 2006 року N 3477-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>
4. Про внесення змін до Конституції України (щодо стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору) : Закон України від 7 лютого 2019 року № 2680-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2680-19#n2>
5. Савчин М. В. Порівняльне конституційне право: навчальний посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 328 с.
6. Савчин М. Конституційна юстиція та забезпечення конституційного порядку: 2005–2020. Ужгород : Рік-У, 2020. 384 с
7. Савчин М.В., Завидняк А.В., Олашин В.В. Пряма дія Конституції України у фокусі: доступ до правосуддя та судовий контроль за виконанням судових рішень. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2022. № 70, с. 146-155.

Завідувач кафедри
адміністративного, фінансового та
інформаційного права

Тетяна КАРАБІН